

Tweede Kamer

DER STATEN-GENERAAL

Verslag van de vergadering van de Bouwbegeleidingscommissie op 14 februari 2019

Griffie commissies Bestuur en Onderwijs
Bouwbegeleidingscommissie
R. Konings

Aanwezige leden: mevrouw Tellegen (VVD), mevrouw Kuiken (PvdA), de heer De Groot (D66), mevrouw Broeders (namens het fractiepersoneel), de heer Ronnes (CDA), de heer Smeulders (GL), de heer Kops (PVV), mevrouw Beckerman (SP), mevrouw Tielens en mevrouw Nollen (beiden namens het ambtelijk personeel Tweede Kamer)

Adviseurs: mevrouw Roos (Griffier), de heer Kuenzli (programmadirecteur tijdelijke huisvesting en renovatie van de Kamer), de heer Dijckmeester (Rijksvastgoedbedrijf)

Externe genodigden: mevrouw van de Sande (communicatiestrateg)

Griffier: mevrouw Konings

1. Opening en mededelingen

De commissievoorzitter heet iedereen van harte welkom en in het bijzonder mevrouw Ramkhelawan (commissie-assistent van de BBC) en mevrouw Van der Sande (communicatiestrateg bij het programmabureau tijdelijke huisvesting en renovatie van de Kamer).

De commissievoorzitter merkt op dat zij van de vertegenwoordiger van de PPV-fractie opmerkingen per e-mail heeft ontvangen over het conceptadvies aan het Presidium inzake het herziene Programma van Eisen voor de renovatie van het Binnenhof. Deze input is meegenomen in het definitieve advies aan het Presidium.

De BBC spreekt kort over het artikel dat op 12 februari 2019 in het Algemeen Dagblad is verschenen over de herinrichtingskosten om de tijdelijke huisvesting gebruiksklaar te maken. De commissievoorzitter verduidelijkt dat de financiën van de renovatie en tijdelijke huisvesting niet een onderwerp is waar de BBC zich als gebruikersgroep over buigt of over is/wordt geïnformeerd. De vaste commissie voor Binnenlandse Zaken kan de staatssecretaris van Binnenlandse Zaken hierover desgewenst bij een volgend debat aanspreken. De staatssecretaris zal binnenkort een voorgangrapportage over de renovatie van het Binnenhof aan de Kamer sturen.

Aanhakend hierop vraagt een commissielid in kaart te brengen wie er allemaal bij de renovatie en tijdelijke huisvesting van de Kamer betrokken zijn en waarvoor zij verantwoordelijk zijn (governance). De roluidelijkheid zal de taakuitvoering van de BBC versterken en de transparantie van dit project in het algemeen verbeteren. De commissievoorzitter stelt eveneens dat de governance (wie gaat waar wel en niet over) voor iedereen helder moet zijn. Met name de taakafbakening tussen de "gebruikerskolom" en de "politieke kolom" moet voor iedereen helder zijn. Een overzichtelijke kaart kan daarbij helpen.

2. Conceptverslag van de BBC-vergadering van 7 februari 2019

Een commissielid merkt op dat in de vergadering van 7 februari jl. is gezegd dat een beeld van de inrichting van de werkkamers op B67 een onderdeel dient te zijn van de presentatie die de komende maanden door het programmabureau tijdelijke huisvesting en renovatie van de Kamer aan de gebruikers wordt gegeven. Met deze toevoeging wordt het verslag vastgesteld.

3. Werkbezoek aan het Nationale Parlement van Oostenrijk te Wenen

De BBC heeft in een eerdere vergadering ingestemd met het voorstel van de commissievoorzitter om een werkbezoek te brengen aan het Nationale Parlement van Oostenrijk te Wenen. Om een geschikte datum te vinden en vast te leggen, stellen de commissieleden het op prijs om via 'datumprikker' een datum te kiezen. Eén van de commissieleden vraagt of het ook mogelijk is om eventueel per trein te reizen. Dat is mogelijk.

4. Voorstel van de commissievoorzitter inzake de vertegenwoordiging van fractiemedewerkers in de BBC

De commissieleden stemmen in met het voorstel van de commissievoorzitter om, naar aanleiding van de discussie over de juiste vertegenwoordiging van alle gebruikers in de BBC, een tweede ambtelijk secretaris aan de BBC toe te voegen. Op deze manier kan de inspraak van het fractiepersoneel ten aanzien van renovatie en tijdelijke huisvesting worden vergroot. In het reguliere overleg van de ambtelijk secretarissen zal worden besproken wie er lid wil worden van de BBC.

5. Presentatie door de communicatiestrategen van het projectteam tijdelijke huisvesting en renovatie over de communicatie richting de gebruikers

In deze presentatie worden de plannen ten aanzien van de communicatie richting de gebruikers voor de komende zeven jaar uiteengezet. Op korte termijn worden er lunchbijeenkomsten georganiseerd waar gebruikers naartoe kunnen om informatie te krijgen over de stand van zaken. Ook is Plein2 (intranet) ingezet en bijgewerkt om gebruikers van actuele informatie te voorzien.

Een commissielid vraagt of fracties deze presentatie ook krijgen en of daarvoor al afspraken staan gepland. De communicatiestrategen geeft daarop aan dat er al een aantal afspraken staan, maar nog niet bij alle fracties. Een commissielid verzoekt om een presentatie in haar fractie.

Voorts merkt de communicatiestrategen op dat het goed is dat vanuit de Tweede Kamer

in de Bestuurlijke Stuurgroep (waarin het ministerie van Algemene Zaken, de Eerste Kamer, de Raad van State en de Tweede Kamer zijn vertegenwoordigd) wordt gevraagd te bepalen welke kerndocumenten met betrekking tot de tijdelijke huisvesting en de renovatie openbaar kunnen worden en welke met het oog op veiligheid vertrouwelijk dienen te blijven. Als er meer documenten openbaar gemaakt kunnen worden, zal dit de communicatie verbeteren.

De commissievoorzitter vraagt hoe de externe communicatie verloopt. De communicatiestrategie geeft daarop aan dat inhoudelijke vragen via het ministerie van Binnenlandse Zaken lopen. Zoals eerder in de vergadering is besproken, wordt er een infographic gemaakt om de verschillende rollen te verduidelijken.

Een commissielid merkt op dat de informatie/begeleiding richting fracties ten aanzien van de verhuizing beter zou kunnen, onder andere over wat er binnen de gestelde kaders zoal mogelijk is. Meerdere commissieleden delen deze zorg. De programmadirecteur verduidelijkt dat er in principe standaard kantoren worden aangeboden, dat er gemanoeuvreed zal moeten worden tussen de mogelijkheden die het gebouw B67 biedt en wat men nu gewend is en dat de verhuizing sober en doelmatig wordt. Het programmabureau probeert de fracties daarbij zo goed mogelijk te begeleiden.

6. Notitie Technisch Ontwerp 100% B67

De commissievoorzitter licht toe dat de BBC in deze vergadering haar advies aan het Presidium zal bespreken over het Technisch Ontwerp (TO) 100% van B67, de inrichting van de plenaire zaal en het kinderdagverblijf. Daarna staan er ten aanzien van B67 nog twee punten open: de locatie van de Erelijst der Gevallen en het ontwerp van de achterwand van de plenaire zaal. De locatie van de Erelijst der Gevallen wordt op dit moment nog nader onderzocht door het Rijksvastgoedbedrijf. Hierover zal de BBC op een later moment komen te spreken. Ten aanzien van het ontwerp van de achterwand van de plenaire zaal licht de commissievoorzitter toe dat dit in een aparte 1%-regeling Kunstcommissie (niet zijnde de Kunstcommissie van de Tweede Kamer) wordt besproken waarin de Kunstcommissie van de Kamer wel is vertegenwoordigd.

De commissievoorzitter inventariseert of er vragen, aanvullingen of opmerkingen zijn over de notitie van het programmabureau over het TO 100% B67. Er zijn geen opmerkingen.

7. Notitie kinderdagverblijf

De programmadirecteur meldt dat de locatie van het kinderdagverblijf (zoals gevraagd in de vergadering op 7 februari jl.) is voorgelegd aan de ouderraad van het kinderdagverblijf. De ouderraad heeft positief gereageerd op de variant om het

kinderdagverblijf onder te brengen in het Logement. De meeste commissieleden geven aan dat dit een belangrijke reden is om eveneens positief over deze variant te adviseren (los van de argumenten die in de vorige vergadering al zijn genoemd). Eén van de commissieleden geeft aan dat zij het niet eens is met dit advies, aangezien de afstand tussen B67 en het Logement maar liefst 900 meter is. Dit is lastig voor ouders. Als voorbeeld geeft zij kinderen die borstvoeding krijgen. Andere commissieleden delen de mening dat dit niet ideaal is. De commissievoorzitter geeft aan dat er toch een weloverwogen keuze tussen de twee varianten gemaakt dient te worden. Een ander commissielid merkt op dat er over praktische zaken, zoals het geven van borstvoeding onder werktijd, met de werkgever afspraken gemaakt kunnen worden. De BBC besluit het Presidium te adviseren in te stemmen met het vestigen van het kinderdagverblijf in het Logement, onder de voorwaarde dat er een oplossing wordt gezocht voor de punten van zorg die tijdens deze en vorige vergadering zijn ingebracht.

8. Notitie inrichting plenaire zaal

Met betrekking tot de inrichting van de plenaire zaal in B67 spreekt de BBC ten eerste over de positie van de medewerkers van de Dienst Verslag en Redactie (DVR). Verschillende commissieleden vragen of er duidelijk en visueel in kaart is gebracht hoe het er op beeld uitziet als de medewerkers achter het rostrum geplaatst worden. Dit zijn voor de leden belangrijke overwegingen. De programmadirecteur meldt dat de looplijnen, zichtlijnen en de zichtbaarheid uitvoerig in kaart zijn gebracht en dat hij op basis daarvan adviseert de medewerkers van DVR achter het rostrum plaats te laten nemen. Een ander commissielid stelt de vraag of het wenselijk is dat deze medewerkers fysiek in de zaal dienen te zitten. De programmadirecteur licht toe dat ook dit punt is onderzocht; het is voor de medewerkers van de DVR inderdaad wenselijk om in de zaal te zitten. Dit komt de kwaliteit van het verslag immers ten goede. De BBC besluit het advies van de programmadirecteur om de DVR-medewerkers in het rostrum te positioneren, te volgen. Het is voor de commissieleden echter nog niet helemaal duidelijk hoe dit op beeld overkomt; zij benadrukken dat de bewegingen van de medewerkers DVR zo min mogelijk zichtbaar dienen te zijn.

Een ander commissielid vraagt waar fractiemedewerkers kunnen plaatsnemen, omdat nu het gerucht gaat dat zij op een balkon komen te zitten. De programmadirecteur licht toe dat de fractiemedewerkers net als in de huidige situatie achter in de zaal kunnen plaatsnemen en dat er voor hen evenveel werkplekken zullen zijn. De BBC vraagt om dit als aandachtspunt voor de communicatie noteren, om verwarring te voorkomen.

Ten tweede spreekt de BBC over de bruine bankjes/desks waarachter leden in de zaal plaatsnemen. De keuze die voorligt, is hergebruik of de aanschaf van nieuwe bankjes met dezelfde 'look en feel' als in de huidige plenaire zaal. Alle commissieleden geven aan dat de voorkeur uitgaat naar hergebruik, waarvoor (door de verschillende leden) duurzaamheid en lagere kosten als argumenten naar voren worden gebracht. De programmadirecteur benadrukt dat dit op zichzelf een goede optie is, maar dat het ook logistieke risico's met zich meebrengt. Als gevolg van deze optie is er namelijk maar

beperkte tijd om alle systemen goed te testen, voordat de zaal in gebruik wordt genomen. Ook is er weinig tijd om eventuele tegenvallers tijdens de uitvoering te herstellen. De commissieleden vinden deze risico's echter goed te verdedigen. Een commissielid wijst erop dat het in de communicatie richting de gebruikers van belang is te benadrukken dat eventuele logistieke problemen het gevolg zijn van de bewuste keuze, ook van de BBC, voor hergebruik. Daarover zijn alle aanwezigen het eens.

Tot slot stemmen de leden in met de materiaalkeuze voor de plenaire zaal.

De commissievoorzitter stelt dat hiermee alle beslispunten ten aanzien van de inrichting van de plenaire zaal zijn besproken. Ten aanzien van de tijdelijke huisvesting als geheel dient alleen de notitie over de Erelijst der Gevallen nog te worden besproken. Dit onderwerp wordt geagendeerd voor een volgende vergadering.

9. Rondvraag / sluiting

De commissievoorzitter bedankt alle aanwezigen en sluit de vergadering.